

Helsingfors den 22 april 2009

Ärende: Utlåtande om Undervisningsministeriets pm om morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever ur perspektivet lagstiftning, kvalitet och ändringstryck (2009:8)

Ref: Undervisningsministeriets brev 46/040/2008, 26.3.2009

Till undervisningsministeriet

Undervisningsministeriet har den 26 mars 2009 begärt Folktingets utlåtande i ovan nämnda ärende. Folktinget önskar avge följande utlåtande:

Utredare Esa livonen har på uppdrag av Undervisningsministeriet utrett hur morgon- och eftermiddagsverksamheten för skolelever fungerar ur lagstiftnings, kvalitets och ändringstryckperspektiv. I utredningen framförs förslag om på vilket sätt verksamheten ska organiseras i framtiden.

Utredaren föreslår att kommunerna ska åläggas ordna morgon- och eftermiddagsverksamhet för grundskolans elever i första och andra klassen. Enligt förslaget ska syftet med denna verksamhet också införlivas i läroplansgrunderna och kommunens verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamheten ska infogas i kommunens läroplan för den grundläggande utbildningen. Verksamheten ska ske i större utsträckning än hittills i skolhusen och rektorn ska vara ansvarig för densamma.

För att morgon- och eftermiddagsverksamheten ska kunna fungera som ett stöd för barnet under dess grundskoltid är det naturligt att denna verksamhet ska ske på barnets språk.

Folktinget anser att morgon- och eftermiddagsverksamheten ska ske på barnets eget språk, finska eller svenska

Utredaren föreslår också att det arbete som skolgångsbiträden utför jämkas ihop med det arbete morgon- och eftermiddagsverksamhetens ledare utför så att personalen i större utsträckning blir heltidsanställd och stannar kvar. Dessutom föreslår utredaren att yrkesexamen för skolgångsbiträde och yrkesexamen för ledare i morgon- och eftermiddagsverksamhet förenas till en yrkesexamen för skolledare, samt att en yrkeshögskoleexamen för arbetet som skol- och fritidsledare ska skapas.

Det är utmärkt att yrkesexamina för skolgångsbiträde och ledare för morgon- och eftermiddagsverksamhet sammanförs till en yrkesexamen för skoledare. Dessutom ska det skapas såväl en yrkesinriktad examen som en yrkeshögskoleexamen för arbetet som skol- och fritidsledare. I promemorian framförs att yrkeshögskoleexamen för skol- och fritidsledare skulle vara ett inriktningsalternativ inom samfundspedagogik (YH) och/eller socionom

(YH) studierna. Ifall denna nya yrkeshögskoleexamen blir ett nytt inriktningsalternativ inom socionomutbildningen är det viktigt att antalet studieplatser utökas eftersom det nu redan råder en skriande brist på svenskspråkiga socionomer.

Folktinget påpekar att ett nytt inriktningsalternativ inom socionomutbildningen kräver att det totala antalet studieplatser för socionomer utökas kraftigt.

I promemorian påpekas att skolornas klubbverksamhet är den historiska bakgrunden till morgon- och eftermiddagsverksamheten. Skolornas klubbverksamhet har omfattat och omfattar även idag bl.a. motion, konst, sång, lek, idrott, språk mm. Genom att ta med denna typs verksamhet i morgon- och eftermiddagsverksamheten kan man erbjuda en trygg och stimulerande verksamhet efter skoldagens slut som kompletterar den ordinarie undervisningen och som samtidigt bidrar till att utveckla skolverksamheten. På så sätt kan man öka elevernas intresse för motion och idrott som främjar deras framtida hälsa. På samma sätt kan barnen beredas tillfälle att bekanta sig med landets andra nationalspråk med hjälp av lek, sång och ramsor. På så sätt kan man öka barnens intresse för att i framtiden lära sig nya språk och lära känna andra kulturer samtidigt som detta skapar en stabil grund för positiva attityder till Finlands tvåspråkighet och ökad tolerans för andra kulturer. En artikel om klubbverksamheten i Ruotsinkylän koulu i Tusby bifogas som ett positivt exempel på lekfull språkinläring.

Folktinget framför att man med innehållet i morgon- och eftermiddagsverksamheten kan främja elevernas hälsa och skapa positiva attityder till Finlands tvåspråkighet och till andra kulturer och språk.

I kapitlet kommunal förvaltning och koordinering framför utredaren som en konklusion att det kan vara befogat att koordineringen av den svensk- och finskspråkiga morgon- och eftermiddagsverksamheten sköts av olika personer. Den kommunala förvaltningen av morgon- och eftermiddagsverksamheten bör uppdelas språkligt på samma sätt som den övriga kommunala skolförvaltningen. Enligt kommunallagens 16 § 2 mom. ska undervisningsförvaltningen i en tvåspråkig kommun ordnas separat för vardera språkgruppen, antingen så att respektive språkgrupp har ett eget organ eller att man har ett gemensamt organ som delas in i sektioner för vardera språkgruppen. Om morgon- och eftermiddagsverksamheten stadgas i lagen om grundläggande utbildning och därför bör förvaltningen av densamma ske på samma sätt som den övriga kommunala skolförvaltningen.

Folktinget konstaterar att den kommunala förvaltningen av morgon- och eftermiddagsverksamheten ska handhas enligt kommunallagens 16 § 2 mom.

Till sist vill Folktinget påpeka att begäran om utlåtande tillsänts Folktinget på finska vilket inte uppfyller språklagens bestämmelser.

Svenska Finlands folkting

Viveca Lahti

Biträdande folktingssekreterare